

Ds Richard Vissinga

Lucas 12, 22-32

25-08-2013 OGH

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

‘Wat doen we verkeerd?’ vroeg de jonge predikant in de werkgemeenschap toen het ging om de vraag hoe het komt dat we vandaag mensen al dan niet bereiken.

Hoe komt het dat wij in onze kerkdiensten niet meer mensen zien, terwijl iets verderop kerken niet alleen goed gevuld, maar ook vol zijn? Als voorbeelden noemde ze de Baptistengemeente en de gemeenten van streng-orthodoxe signatuur.

Het dagblad ‘Trouw’ berichtte onlangs van snel groeiende Pinksterkerken. In Amsterdam komen honderden gelovigen elke zondag bij elkaar.

‘Wat deden we verkeerd?’ verzuchtte enkele jaren geleden een emeritus-predikant tijdens een landelijke predikantenvergadering.

In een emotioneel betoog vertelde hij hoe hij zich samen met zijn vrouw het vuur uit de sloffen had gelopen, geen avond thuis was geweest, vele catechisaties had gegeven, hard gewerkt had aan de opbouw van de gemeenten die hij had gediend en zondags vol overtuiging het Woord van God had verkondigd. Nu zag hij met lede ogen aan hoe de kerkdiensten steeds leger worden en de kerk almaar kleiner.

Wie herkent de vragen en verzuchtingen niet?

Al vele jaren bevinden onze gemeenten zich in een situatie van krimp. Het aantal leden neemt af. De kerkdiensten worden door minder mensen bezocht. De financiën lopen terug.

Daar kun je somber van worden.

Vanmorgen komt Jezus ons met bemoedigende woorden tegemoet.

‘Vrees niet, kleine kudde.’ En: ‘Maak je geen zorgen.’

Op het eerste gehoor doen ze ons denken aan woorden waarmee we elkaar opmonteren als we in de put zitten. Meestal schieten we er niet zoveel mee op. We zouden het wel willen, maar we kunnen het gewoon niet. Het leven van elke dag vraagt gewoon van ons vooruit te zien en vooruit te denken. Er zijn teveel problemen om zomaar aan voorbij te gaan. Van ons werk, ons gezin, onze gezondheid, onze toekomst, onze wereld.

Maar Jezus vraagt ons toch ook niet om aan al die dingen voorbij te gaan? Dat deed hijzelf tenminste ook niet. Je kunt hem niet verdenken van een zorgeloos en onbekommerd leven.

Het evangelie vraagt om mensen die hun verstand gebruiken, die vooruitzien en werken en vechten voor een menswaardig bestaan.

Misschien kan een kort verhaaltje het beste aangeven hoe je deze woorden niet moet horen.

Het vertelt van Jezus die samen met zijn leerlingen op weg is. Dan zien ze een man die met zijn karretje in de berm van de weg vast is komen zitten. Hij staat daar met opgeheven handen. Hij bidt en wacht af: God zorgt wel. Help hem toch, zeggen de leerlingen, verhoor zijn gebed. Maar Jezus zegt niets en loopt door. Even verder zien ze een ander. Hem is hetzelfde overkomen. Maar al vloekend en zwetend probeert hij zijn kar los te krijgen. En als de leerlingen nu helemaal niets durven vragen, gaat Jezus uit eigen beweging naast hem staan en helpt hij hem daadwerkelijk.

Maak je geen zorgen – er is een verschil tussen je verantwoordelijkheid verstaan en oppakken en je alsmaar druk en drukker maken, jezelf aftobben en je leven opslijten. Voor dat laatste wil Jezus zijn leerlingen bewaren.

Zo ziet hij ze: al die ongelukkige, onvrije, verkrampte, verziekte mensen, die eronder doorgaan, onder het juk van de eisen die ze zichzelf hebben opgelegd. En hij vraagt: mens, wat doe je eigenlijk? Waar ben je mee bezig? Waar maak je je zo druk over?

Leef vanuit wie je bent: mens van Godswege! Een mens, door God geroepen en bemind om mens te zijn en steeds weer mens te worden. Leef vanuit het besef dat je door God aanvaard bent, dat je toekomst hebt, dat je leven zin krijgt, dat je niet jezelf waar hoeft te maken, dat je een nieuwe opdracht krijgt om voor te leven.

En: Vrees niet, kleine kudde! Want jullie Vader heeft jullie het Koninkrijk willen schenken.

In het begin is de kerk nog maar zo klein en kwetsbaar. Wordt ze van zoveel kanten bedreigd. Is ze als het biezen mandje waarin Mozes op de grote Nijl dobert.

De kerk als een kleine kudde. Het beeld van de kudde kan onbegrip en weerstanden oproepen. Kuddedieren en een kuddegeest staan haaks op het gevoel van veel mensen vandaag, omdat ze zich vooral zien als verantwoordelijke individuen.

De bijbel ontkent dat niet, maar stamt uit een tijd waarin kudden schapen behoorden tot het normale, dagelijkse leven. Het beeld van een herder en zijn kudde maakt ook iets wezenlijks zichtbaar van de verhouding van God tot zijn volk. Saamhorigheid, de wil om bij elkaar te zijn en bij elkaar te blijven spelen daarin een belangrijke rol. Het belang van een gemeenschap, waar je bij hoort en waarbinnen je je plek hebt. Verbondenheid ervaren. Gezien, gekend, soms ook gedragen worden.

Hoe belangrijk een kudde is merkt een schaap als het daarvan losraakt; dan dreigt er gevaar.

Hoe is dat bij ons? Geloven zonder gemeenschap, kan dat? Hou je dat vol? Ook op de lange duur? Heeft geloof het niet nodig met anderen gedeeld en ook regelmatig gevoed te worden?

Geloof is toch meer dan een EHBO-doos, die je alleen in noodgevallen opent?

Schapen zijn afhankelijk van de herder; ze vertrouwen op hem. Ze volgen hem. Elke dag. Ze kunnen niet zonder hem. De kerk kan niet zonder de aanwezigheid van de Heer. Het draait om de ontmoeting met Hem, de levende.

Het is een kleine kudde. Dat hebben uiteraard de eerste christenen aan den lijve ondervonden.

Ze namen afstand van de grote godsdiensten van die dagen. Dat riep soms grote weerstanden op.

Maar toen later de kerk ging groeien en groot werd, kwamen ook de verleidingen en de verzoeken op. En eerlijk is eerlijk, vaak is ze daarvoor bezwiken en is ze als twee druppels water gaan lijken op de wereld.

Het is telkens weer spannend voor de kerk waar ze hoop uit put. Uit eigen kracht?

Bijvoorbeeld een gestroomlijnde organisatie, een knus gebouw, een uitgewogen leer of uit aantallen kerkgangers.

Het is niet zo dat die dingen verkeerd zijn, maar als we ons eraan verbinden, kunnen ze zo gauw een eigen leven gaan leiden, waardoor de stem van Jezus niet meer echt tot ons doordringt.

Want uit zijn woorden zal ze toch telkens weer hoop putten. Die zal ze daarom zoeken. Ze is geroepen door Hem; de kerk is zijn kerk; de kerk hoeft alleen maar gehoor te geven aan zijn stem.

De gemeente groepeert zich steeds weer rond zijn woorden. De gestalte die ze daarbij aanneemt kan en zal ook steeds veranderen.

En ze hoeft niet bang te zijn. Hij heeft haar immers geroepen. Hij zal haar ook bewaren.

Ze hoeft niet bang te zijn, want God de Vader heeft haar het Koninkrijk willen geven.

Wat dat is, het Koninkrijk? Kijk naar Jezus! Heel zijn leven is een glimp van het Koninkrijk, is er een voorschot op. In zijn woorden en daden van vergeving en verzoening, van licht en liefde heeft hij daarover gesproken en daarvan iets laten zien. Genoeg voor ons om te weten welke kant wij met ons leven zullen uitgaan. Het Koninkrijk van God inspireert ons op de toekomst gericht te blijven.

De kleine kudde, de kerk van Jezus Christus is onderweg. Eigenlijk hoeft ze niet méér te doen dan gewoon de ene voet voor de andere te zetten in het spoor van Jezus - haar ogen, oren, hoofd, hart en handen gericht op het Rijk van God; zijn Koninkrijk te zoeken en zijn gerechtigheid – datgene, wat we hebben zien oplichten in het leven van Jezus; zó mens te zijn als hij het onder ons was. Mens uit één stuk. Voor God en voor elkaar.

En al het andere, waarover we ons zo vaak zo druk en bezorgd maken, dat zal ons geschonken worden, belooft Jezus. Dat is toegift. Zeker, ook belangrijk, maar niet meer zo, dat het ons kan maken of breken.

Laten we niet somberen over een kleiner wordende kerk. Of gebukt gaan onder de moeilijke en ingrijpende keuzes die we moeten maken. Laten we leven vanuit het vertrouwen waar Jezus ons toe oproept. Niet bang zijn. Niet bezorgd zijn. De kerk is niet van ons, maar van de Heer.

In dat vertrouwen ging één van de vorige pausen, toen hij net verkozen was 's avonds slapen.

In zijn avondgebed sprak hij voor God zijn verwondering over zijn verkiezing uit, zei dat hij niet kon inzien hoe hij deze taak naar behoren kon vervullen, maar dat hij nu ging slapen – en dat de Heer zelf nu maar goed op zijn kerk moest passen. In dat vertrouwen mogen we leven. En onze zorgen loslaten.

Amen